

'Η «Μπόρα» του 'Οστρόβσκι

Στὸ Ἑθνικὸ Θέατρο

ΔΕΝ ΑΜΦΙΣΒΗΤΕΙ κανείς τὴν προδρομικὴ σημασία πού εἶχε γιὰ τὸν καιρὸ τοῦ τῷ ἠθογραφικῷ καὶ ρεαλιστικῷ θεάτρῳ τοῦ 'Οστρόβσκι. Σὲ μιὰν ἐποχὴ πού κυριαρχοῦσε στὸ εὐρωπαϊκὸ θέατρο ὁ κενολόγος ρητορισμὸς τῆς ρομαντικῆς σχολῆς, ὁ 'Οστρόβσκι μαζί με τὸν 'Ωγιέ ἀνοίγε τὴν πλατεία λεωφόρο πού θὰ ὡδηγοῦσε σὲ λίγο στὸ σύγχρονο ἀστικὸ δράμα.

ΩΣΤΟΣΟ ὁ ρεαλισμὸς τοῦ Ρώσου δραματογράφου πού καθὼς ὁ 'Ίψεν ἐκαλλιέργησε κι' αὐτὸς ἐκτὸς ἀπὸ τὸ ρεαλιστικὸ καὶ τὸ ποιητικὸ δράμα μετὰ τὴ «Βαλεντιέβα» καὶ τὴν υπέροχη «Σνεγκουρόσκα» τοῦ, δὲν εἶναι ὁλότελα ἀνεπηρέαστος ἀπὸ τὸν αἰσθηματισμὸ τοῦ ρομαντισμοῦ, οὔτε ἡ τεχνικὴ τοῦ ἀπαλλαγμένη ἀπὸ μερικὰ κατάλοιπα τῆς παλιᾶς σχολῆς μετὰ τὰ ἀπαράδεκτα πιά «κατ' ἰδίαν» τῆς πού περιορίζουν τὴν κίνησι καὶ τὴ δράσι τοῦ ἔργου.

ΑΚΡΙΒΩΣ γι' αὐτὸ ἡ «Μπόρα» τοῦ 'Οστρόβσκι πού περίμενε χρόνια καὶ χρόνια στὰ ντουλάπια τοῦ Ἑθνικοῦ Θεάτρου τὴ μέρα τῆς σκηникῆς τῆς πραγματώσεως, προτοῦ τελικὰ παιχθῇ, θὰ ἔπρεπε νὰ ὑποστῇ μιὰ θεμιτὴ δραματουργικὴ ἐπέμβασι, πού χωρὶς ν' ἀλλοιώνῃ τὸν χαρακτήρα τῆς, θὰ ἐξηφάνιζε μερικὲς ρυτίδες τῆς. Σὲ ἠθογραφικὰ ἔργα προχωρημένης ἡλικίας (ἡ «Μπόρα» γράφτηκε πρὶν ἀπὸ ἑκατὸ καὶ πλέον χρόνια) οἱ τέτοιες ἀνώδυνες πάντως δραματουργικὲς ἐπεμβάσεις εἶναι συχνὰ ἀπαραίτητες.

ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΑ ὅμως ἀπὸ τὴν παράλειψι αὐτῇ, θὰ εἶχε κανεὶς νὰ παρατηρήσῃ ὅτι καὶ ἡ σκηνικὴ ἐρμηνεία τῆς «Μπόρας» δὲν ἀνέδειξε τὴν ἠθογραφικὴ καὶ τὴν χαρακτηρογραφικὴν ἀλήθεια τῆς, οὔτε ἐδημιούργησε τὴν ἀτμόσφαιρα ἐκείνη τῆς ὑποβολῆς πού καταξιώνει τὰ δρώμενα ἐνὸς θεατρικοῦ ἔργου. 'Ωρισμένοι ἀπὸ τοὺς καλλιτέχνες πού ἔλαβαν μέρος στὴν παράστασι δὲν ἔζησαν, μὰ ἔπαιξαν ἀπλῶς τοὺς ρόλους των, ἔτσι πού περισσότερο ἀπὸ τὴ δραματικὴν οὐσίαν νὰ δοθῇ τὸ ἐξωτερικὸ περίγραμμα τοῦ ἔργου.

ΔΕΝ ΕΓΕΜΒΑΙΝΟΜΕ στὸ ἔργο τῆς καλλιτεχνικῆς ἐπιτροπῆς τοῦ Ἑθνικοῦ, πιστεύομε ὥστόσο πὼς μιὰ ἀπὸ τίς ὠραιότατες κωμωδίες τοῦ 'Οστρόβσκι θὰ ἐκέρδιζε τὸ κοινὸν πιὸ ἄμεσα ἀπὸ τὴν «Μπόρα» τοῦ, πού ὁ πυκνός, ὁ σλάβικος, θὰ ἐλέγαμε, ψυχισμὸς τῆς γίνεται δύσκολα προσιτὸς χωρὶς μιὰν ὑποδειγματικὴν σκηνικὴν ἐρμηνείαν.

ΜΕ ΣΧΕΤΙΚΗ πάντως κατανόησι καὶ συγκίνησι ἡ κ. Βάσω Μανωλίδου ἐζωντάνεψε τὴν μορφή τῆς μυστικοπαθοῦς καὶ ὑπερευαίσθητης Κατερίνας πού γυρεύει στὸ θάνατο τὸν ἐξαγνισμὸ καὶ τὴ λύτρωσί τῆς καὶ μετὰ ἀναμφισβήτητη σιγουριά ἡ κ. Χριστίνα Καλογερίκου διέγραψε τὴ φυσιογνωμία τῆς αὐταρχικῆς καὶ ἀδυσώπητης Μάρφας Καμπανόδας, μετὰ τὴν ἐπιφύλαξι μόνον πὼς δὲν ὑπεγράμμισε ἄρκετὰ τὴν κάποια λαϊκότητά τῆς. Ὁ κ. Θάνος Κωτσόπουλος δὲν κινήθηκε μετὰ ἀπόλυτην ἀνεσι ὡς Τύχων Καμπανώδ, σὲ ρόλον ἄλλωστε ξένον πρὸς τὴν καλλιτεχνικὴν ιδιοσυγκρασία τοῦ. Ἄνετο καὶ ψυχολογημένο τὸ παίξιμο τῆς κ. Ἀλέκας Κατσέλη στὸν ρόλο τῆς Βαρβάρας, θέλομε ὥστόσο νὰ πιστεύωμε πὼς δὲν εὐθύνεται προσωπικὰ γιὰ τὸ κινηματογραφικὰ νατουραλιστικὸ χαμωκύλισμά τῆς μετὰ τὸν Κουντριάς.

ΑΠΟ ΤΟΥΣ ἄλλους ἠθοποιοὺς σημειώνομε τὴν κ. Ἀθανασία Μουστάκα (ἡλικιωμένη κυρία), τὸν κ. Λυκ Καλλέργη (Κουλίγκιν), τὸν κ. Νίκο Τζόγια (Γρηγόριεβιτς), τὴν κ. Ἄννα Ραυτοπούλου (Φεκλούσα) καὶ τὸν κ. Δημ. Μαλαβέτα (Κουντριάς).

ΠΑΡΑ τὴν ἀξιέπαινη προσπάθειά τοῦ ὁ κ. Τάκης Μουζενίδης, πού ἐσκηνοθέτησε τὴν «Μπόρα», δὲν κατώρθωσε νὰ καταστήσῃ οἰκεῖο στὸ κοινὸν τὸ εἰδικὸ κλίμα τῆς. Γιὰ τὰ σκηνικὰ τοῦ κ. Κ. Κλώνη, τὰς ἐνδυμασίας τοῦ κ. Ἀντώνη Φωκά καὶ τὴν μετάφρασι τῆς κ. Ἀθηνᾶς Σαραντίδη καμμιά ἐπιφύλαξι.

ΛΕΩΝ ΚΟΥΚΟΥΛΑΣ